

ISZTÁNTUL

ELŐFIZETÉSI ÁRAK
A kiadóhivatalban átvéve:
Egy évre 10 kor.
Negyedévre 4 ..
Helyben háshoz hordva:
Egy évre 20 kor.
Negyedévre 5 ..
Hét napos postán szállítva:
Egy évre 24 kor.
Negyedévre 6 ..
Egyes szám ára 8 fillér.

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, a hétfő és
Ünnepek után napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 5.

A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadó-
hivatalhoz intézendők.

XII. évfolyam 190. szám.

Nagyvárad

Kedd, 1916 aug. 22.

Szent-István király

az Isten-, haza- és felebaráti szeretet mintaképe.

Gróf SZÉCHÉNYI MIKLÓS püspök
szent beszéde a székesegyházban

Nagy időkhöz méltó, komoly, fenséges szavak hangzottak el gróf Széchényi Miklós megyés főpásztor ajkáról Szent-István napján. Ezeknek a szavaknak, a kikristályosodott igazságoknak nem szabad elmulniok a székesegyház boltívei alatt, nem elég, hogy csak azok hallják, kik jelen lehettek ott, ezeknek az igazságoknak széles körben kell megtenni utjokat, hogy e nagy időkhöz vigasztalást, enyhét, kitaratást adjanak a szíveknek.

„Azt mondják felőlünk, magyarokról — így kezdte a főpásztor gyönyörű szent beszédét — hogy ősi dicsőségünkről álmodozó, fényes multon csüngő, őseiért rajongó nép vagyunk. De ha valamikor, hát most szükséges, hogy őseink erényei újra mély gyökeret verjenek a nemzet szívében.“ Azért a világháború harmadik esztendejében a szent király emlékének állt meg a főpásztor, tömör, plasztikus vonásokban élénk állította az Istent szerető királyt, ki szeretetben gazdag, türelemben nagylelkű, kegyességben fenséges, aki a hit, a vallás alapján építette fel nagy, országot alapító, nemzetet fentartó alkotásait.

Láttuk a királyt, ki szereti hazáját, szeretete tettekből áll és csak egy célja van a nemzet boldogítása. Azt akarta — így szólt a főpásztor beszéde — hogy ez a nép magyar legyen és az maradjon; azért óvta,

ha kellett karddal is, mindattól, ami nemzete önállóságát veszélyeztette. . . . Összekapcsolta a magyarságot a kereszténységgel anélkül, hogy az egyik féltékenyen őrzött különleges jellegéből, a másik fényéből és oszthatatlan teljességéből egy parányit is veszített volna. . . .

Azután hallottuk azt, hogy szerette Szent-István felebarátait. Maga kereste fel a szegényeket, tömördek kincsét osztott szét köztük. Alruhába öltözött, hogy a hálát magától elhárítsa, hogy a szegények lelkiületét annál jobban kiismerje s e közben a szentek alázatosságával türtte a durvaságot s a gyakori megsegélyeztetést.

Ime, ezért térünk vissza a mult-hoz, hogy a nagy elődök erényeit fölújthassuk a jelenben. Szeressük az Istent, úgy mint Szent-István. A hitben erős, a vallásos életü ember támasza az országnak. Hát még most, „amikor emésztő bánatban, aggodalomban élünk és mivel sokat veszítettünk, fáj a mi szívünk. . . . Akinek jó dolga van, könnyen megfeledkezik az Istenről, de mily jó, mikor a nagy megpróbáltatás alatt, a tátongó sir szélén Istenhez emelkedhetik az ember lelke, aki egy örökkévaló új élet boldogságával vigasztalja.“

Szent-Istvánnak áldó keze óvta meg az országot egy ezer éven át. Most is, mikor a régen tornyosuló

viharfelhőkből irtózatoss világháború szakadt reánk ebben a küzdelmes, vérrel, tüzellel, halállal, szenvedéssel, nyomorúsággal teljes időkhöz, Szent-István jobbjára tartsa össze a magyart, mert az erő nem a széthúzásban, hanem az összetartásban van, minden belső viszályunk csak küzdő ellenségünk munkáját könnyíti meg. Őseink példájának követése, a haza és a hazai föld lángoló szeretete, a közös szent célért való rajongó lelkesedés, a Szent-István koronáját viselő király iránti törhetetlen hűség fogja elhárítani a veszélyt s veti meg nagy alkotások alapját.

Szent-István áldozatos hazaszeretetére van most szükség. S ezután az áldozatos szeretet lényegét fejt ki gyönyörű szavakkal a püspök. A szenvedés még nem érdem, hanem érdem az Istennek hozott áldozat, amelyre abból az erős hitből merítünk erőt, hogy minél súlyosabb a kereszt, amely vállunkat nyomja, annál magasabban fog az Isten felemelni. Áldozatra van alkalmunk bőven. Előtünk állnak a zord csatamezők, a rettentő viaskodások, öldöklések, elesett hőseinknek sok-sok sirhalma, látjuk a telt kórházakat, sebésülteket, vakokat, bénákat. De hányunknak vállán a kereszt, itt a hareterek mögött. Az anyáknak, hitveseknek, a gyermekeknek talán könnyebb volna szeretteikkel szenvedni és vérezni, mint itthon a halál rémképeivel küzdeni.

Ezekkel a mélyen átértett szavakkal indított a főpásztor nemes elhatározásokra. Ne másokat biztassunk az áldozatra, hanem hozzuk meg magunk. Ne másokat

Intézeti fehérneműek. Harisnyák, ágyneműek, paplan, matrác. Flanal takarók és teljes felszerelések. Gyermek ruhák és kabátok. Kalapok, sapkák és kötények legolcsóbban beszerezhetők.

CZILLÉR IMRE

nagyáruházában

kivánjunk irányítani, hanem eselkedjünk magunk. Ne a másét igérjük, hanem a magunkét adjuk a hazának, a szenvedőknek.

Beszédének befejezése megragadó erejű följajánlása volt országunknak Jézus Szent Szívébe, a magyarok Nagyszonya és Szent-István oltalmába. A székesegyház széles hajóját betöltő hívek serege, a katonaság és a polgári hatóságok fejei mély megilletődéssel hallgatták a főpásztor gondolatokban gazdag beszédét, melynek csak halvány visszatükrözése ez a szerény ismertetés.

Visszavert támadások.

Nyugati hadszíntér.

A Szommetól északra több, egymással össze nem függő, de heves gyalogsági támadást, amelyeket Posicertől és Hovilleritől nyugatra és a clairi-maricati országúton intéztek ellenünk, valamint Maurepasknál kézigránát támadásokat visszautasítottunk. A Maastól jobbra készenálló ellenséget a Thiaumont-erődtől északnyugatra tüzérségi tüzelésünkkel árkaikban maradásra kényszerítettük és magánál az erődnél és Fleuri mellett eső kézigránát csapatokat gyalogsági és géppuska tüzzel összelövédtünk. Ellenséges felderítő osztagoknak vállalkozásai eredménytelenek maradtak. Német járőrök előtörései Vermellestől nyugatra, Festubertnél és Embermenilből sikerrel jártak.

Az Argonokban kölesönös élénk aknaharc. A Combres magaslapon robbantással jelentékeny kiterjedésben elpusztítottuk az ellenséges állásokat. Ostende előtt tüzelésünkkel megsemmisítettünk egy angol vízipilótát és francia hidroplánt lelőttünk. Légiharcban egy angol kétfedelű Arrastól délkeletre lezuhant.

Meghiusult orosz támadások.

Keleti hadszíntér.

Hindenburg vezértábornok harcvonala. A Stochod mentén Lubestutól délnyugatra az oroszok támadásai megheiusultak. Az ellenségnek tekintélyes erővel keresztülvitt arra irányuló több kísérlete, hogy állásait a nyugati parton Rudka Cerviscénél kiterjessze nagy veszteségei mellett megheiusult.

Zarsca és Smolari között sikeres kis előtörések alkalmával 2 tisztet és 107 főnyi legénységet elfogattak.

Károly főherceg lovassági tábornok harcvonala. A Kárpátokban elfoglaltuk a fekete Ceremos völgytől északra a Stefaniecki magaslapon és a Kréta magaslapon visszavertünk orosz ellentámadásokat. A Krétai-nak augusztus 19-én rohammal történt el-

foglalása alkalmával 2 tiszt, 188 legénység és 5 géppuska jutott közünkre.

Elfoglalt szerb állások.

Balkáni hadszíntér.

Florinától délre és délkeletre meghódítottuk a Vio hegyet és Malarega hegy-

gerincet, Baniratól keletre pedig rohammal elfoglaltuk a szerb állásokat a Malca-Midza-Planinált. Az ellenségnek a Dzemaszjeri visszafoglalására irányuló összes erőfeszítései eredménytelenek maradtak.

Lymmánál egy gyenge előtörést visszavertünk. A Doyran tótól délnyugatra élénk tüzérségi harc folyt. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Sikereink Bukovinában.

Orosz hadszíntér. Budapest augusztus 21. (Hivatalos.) Károly főherceg lovassági tábornok hadseregharcvonala. A Moldavától nyugatra és Zabetól délkeletre és délnyugatra levő magaslapon, melyek visszahódítása alkalmával két orosz tisztet és 180 főnyi legénységet fogtunk el, valamint 5 géppuska zsákmányoltunk, az ellenség hasztalanul erőlködik, hogy elvesztett területét visszafoglalja. A Tatár szorosnál két oldalt tovább folynak a harcok. A helyzet változatlan maradt. Zlielonetől délre levő vasutvonal mentén egy orosz osztagot visszavertünk Bistryca, Solotwinskánál és a Dnyesztertől északra a tegnapi nap csendben telt el.

Hindenburg tábornagy hadseregharcvonala. Smoloujnál és Stobychowától délre kisebb eredményes hadivállalkozásaiak voltak. Rudka Cerviscénél az oroszok minden kísérletét, amely arra irányult, hogy a nyugati Stochod parton levő állásaikat kiterjesszék, az ellenség legsúlyosabb veszteségei mellett megheiusult.

Olasz és délkeleti hadszíntér. Budapest, augusztus 21. (Hivatalos.) Jelentős esemény nem történt. Höfer. (Min. eln. sajtóosztálya.)

Hírek Romániából.

Budapest, augusztus 21. (Saját tudósítónktól.) Bukarestből jelentik: Filipescu lakásán ma tanácskozások voltak, melynek megtörténte után a tanácskozás tagjai meglátogatták a francia és orosz követeket. Bratisnu ma birtokára utazott, honnan csak a jövő héten tér vissza. Porumbaru a királynál kihallgatáson jelent meg.

Hindenburg a szláv hullámok megállításáról.

Budapest, augusztus 21. (Saját tudósítónktól.) Varsóból jelentik: Hindenburg ma Libau elfoglalásának évfordulóján beszédet intézett katonáihoz, amikor is többek között a következő érdekes dolgokat mondta:

— *Katonák, bebizonyítottatok, hogy az oroszoknak a Dünánál, Rigánál és Jakobstádnál olyan veszteségeket okoztatok, amelyek valóra váltják a császárnak ama szavait, hogy a szláv hullámok nem fognak elérni ideig. A németek most itt mindörökre uralkodni fognak. Ezért küzdünk, ezért halunk meg.*

Románia készül az orosz invasio ellen.

Budapest, augusztus 21. (Saját tudósítónktól.) Athénből jelentik: Itt az a hír van elterjedve, hogy Románia ismét bebiotta az összes szabadságot katonákat és tiszteket. Hír szerint Románia azért készülődik, hogy kellőleg védekezzék az orosz invasio ellen.

A görögök eltávolítanak minden akadályt.

Budapest, augusztus 21. (Saját tudósítónktól.) Athénből jelentik: A görög területen előnyomuló bolgár hadsereg elől a görög hatóságok minden akadályt elhárítanak, hogy az előnyomulást megkönnyítsék.

Legújabb berendezésű **kelnefestő, vegytisztító és gőzmosógár.** Vállal minden e szakmábavágó munkát elsőrendű kivitelben. Gyors munka pontos kiszolgálás.

Postai megbízások soron kívül eszközöltetnek!

Gyári telefonszám 34.

Felvételi üzlet: 14—69.

Szives megbízást kér:

HALTENBERGER VILMOS

Ullmann Sándor a törvényszék előtt.

Balás Elemér dr csattanós válasza Nagy Mihályéknak.

Tegnap kezdte meg a nagyváradai törvényszék gyorsított ügyekben ítélkező tanácsa Ullmann Sándor és társai hadsereg szállítási perének tárgyalását. Elnök Balás Elemér dr, a tanács tagjai: Szöllőssy Gyula, Kocsán János, Gyenge Béla, Riedl Zoltán, jegyző Bartha Gyula dr. A vádat Baróthy Pál képviseli.

Hallgatóság alig van. Pár ügyvéd lent a karzaton. Reke Zoltán dr jegyző, aki ebből a nagy ügyből kimaradt és Aliquander Kálmán dr jegyző. Megjelenik Fuchs Ignác dr debreceni ügyvéd s bemutatkozik a hírlapíróknak. A tanúk sorában feltűnést kelt Fülöp Izsák jellegzetes arcával.

Ullman Sándor jelenik meg legelsőnek. Sápadt és sovány, megöszült megkopaszodott.

Kepes Samut, Weiser Izsákot fegyveres ör kiséri, ugyisintén a katonaruhás, arany-sujtásos vádlottat, Gaiter Frigyeset.

Föllebben tehát a függöny annak titkáról, mi indította Ullman Sándort arra, hogy a vádban részletezett cselekményeket elkövesse. Apja, Ullmann Izidor Zöldfa utcában kezdte kereskedői életét s csakhamar a külvárosi és vidéki kistoltosok bizalmát megnyerte kereskedői kulantóriájával és rendes áruszállítással. Soha más kifogás nem merült fel ellene, mint a 136.000 koronás elengedett regále ügy, a melyről azonban a város közgyűlése kimondta, hogy ha szabálytalanul is engedték el Ullmannnak ezt az összeget a város vezető férfiai, a kereskedők javára fordította azt a bérlő.

Két fia jó nevelésben részesült. Oly annyira hasonlítottak egymáshoz, hogy egyszer Fényes Marónak akkor még kis fiacskája megkérdezte az ikrek egyikét: Te Amschel, te vagy az a Szejme? Rabbi volt mindkettő, de áttért a kereskedelmi pályára. Felix hamar és váratlanul halt meg s az üzlet Ullmann Sándorra maradt, aki apja halála után átvette az orih. izr. hitközség elnökségét is, mely politikai hatalom is egyzersmínt.

Mondják, hogy azon kereskedelmi eljárásra, melyet Ullmann Sándor alkalmazott, békében nem volt törvény s így ő jöhíszte müleg tovább folytatta azt. Mondják, hogy a hivatalok rontották el a kereskedő világot, mert megszokottá és kötelezővé tették a bakaszt. Jó magyar szokássá lett ez s Ullmann Sándor ba is ismerte, hogy egy ízben jelen volt, mikor Kepes Samu pénzt adott egy katonai hivatalnoknak. De mindez nem magyarázata annak, hogy egy millió-mosnak indult, teológiailag legmagasabb képzettségű, szinte talmudtudós lecsusztatott a kereskedelmi morál talpazatáról annyira, hogy saját ügynökének társa legyen a vádbeli cselekményekben. E bünper fogja fel-fedni a valóságot, mennyi része van a cselekményekben a tanácsadóknak, a szuggesztiónak, s mennyi az aranyborjú, imádatának, amelyet Mózes annyira elítélt s amelynek Izrael már a pusztában hódolt, míg Mózes meg nem semmisítette a hamis istent, de él és uralkodik a pénz imádata ma is.

A tárgyalás nyílt része ma is szenzáció. Megjelenik a folyosón Czövek Sándor kapitány. Egő gyűlölet és szurópillantások fogadják. Czövek szánakozóan néz végig azokon, akiknek szeméből a jó kívánságok arapuelőzőne robban feléje:

— Egészséges vagyok hál' az Istennek, mondja kedvesen, s azt hiszem, most vagy három hétig, majd azután újból hosszabb

ideig lesz szerencsém Nagyváradhoz, Kár, hogy a tárgyalás zárt lesz, mert lesznek momentumok, amelyek a bünperből egyetemes vonatkozásokra és tulajdonságokra vezetnek. Az én vallomásomnak szüksége lenne a nyilvánosságra, mert világot derít háborus viszonyainkra. Most is van néhány csinos esetem. Én ezeket összegyűjtöm, s kiadom. A világháborúnak megértéséhez több adatot talál majd benne az olvasó, mint a haditudósítók munkáiban. A hadseregszállítási anyag az igazi emberi dokumentumok gyűjteménye. Egyébként hallom, hogy khérem alá helyeztek. Ha tanuvallomást meghallgatják (már pedig az ő nagy-szerű szervezetükkel mindent megtudnak), akkor fogják még csak kimondani rám a nagy átkot. A mi természetesen nem akadályoz abban, hogy a valóságot mondjam el mindenre tekintet nélkül. Még az sem akadályoz, hogy a felekezeti sajtó hehezettel írja a nevemet, így: Czövek...

Az elnökség az ügyvédek egyik csoportjának lármájára sem félemledett meg s új-ból, erőlyesen és határozottan ismételte tilalmát a rendzavarás ellen; s hangsúlyozta törvényes jogkörét, ami megelégedést keltett határozottságával s belső igazságával.

A vádlottak kihallgatásáról felvett jegyzeteink is érdekesek. Hogy kik kerültek így össze, az szinte fantasztikus. Egy nagykereskedő, thb. tag, hitközségi elnök, egy ügynök, egy nyugalmazott tiszt, kereskedő és gazdálkodó s egy művelelen házaló.

A tárgyalás zárt, eltart 3-4 hétig is a legjobb esetben.

Az elnök nem terrorizálható.

Elnök: Megnyitom a tárgyalást. Tárgyalni fogjuk hadviselés érdekei ellen elkövetett bűntettel vádolt Ullmann Sándor bünügyét. Figyelmeztetem a hallgatóságot, hogy minden észrevételtől, hargos beszédétől, tetszés- vagy nemtetszésnyilvánítástól tartózkodjék s esendben hallgassa végig a tárgyalás egész menetét. Általában szem előtt tartania kötelessége, hogy ebben a teremben a közönség minden tagja csak hallgatóként jelenhet meg, minél fogva ajkát egy szó el nem hagyhatja, tetszést, vagy nemtetszést nyilvánítania nem szabad. Mindenki köteles alkalmazkodni rendelkezéseimhez, amiket kiadok. A törvény igen nagy hatalmat ad az elnök kezébe s aki a rendelkezéseknek nem engedelmeskedik, vagy ellenszegül, azzal szemben felette szigorú rendszabályokat alkalmazok s legvégső esetben joga van az elnöknek az ellenszegülőt korra és nemre való különbség nélkül nyolc napra lezáratni. Most pedig felolvasom a vádlottak és a megidézett tanúk névsorát. Jelentkezzék mindenki.

Vádlottak, tanúk.

Ullmann Sándor, Kepes Samu, Weiser Eisig Izsák, Galter Frigyes. Védők: Gal Jenő dr, Fényes Samu dr, Fuchs Ignác dr, Olasz Béla dr. A sértett os. és kir. katonai parancsnokság hadbiztossága képviselőjében dr Blum Gyula hadiönkéntes.

Tanúk: Menkes Lipót élelm. főtiszt, Ujhelyi Armin, Bednarik Lajos élelm. fő-tiszt, Menkes Lipótné, Kemény Ilona, Nussbaum Gyuláné, Buchsbaum Nelli, Berkovits Aron, Katz Ignác, Fein Mihály, Dénes Izi-

dor, Leichter Sámuel, Fuchs Sámuel, Schulze Frigyes, Láncai József dr, Czövek Sándor dr, Iovag Bialoskureky Géza, Kolm József, Katz Ignác, Fülöp Izsák, Leóchey Kálmán alezredes, Steiner Edgár, Melcher Gyula, Kaba Vilmos dr, Mertha Ignác főhadbiztos. Szakértők: Szemes Ferenc dr és Walzer László.

Mertha Ignác dr főhadbiztos nem jöhet a harctéri helyzet miatt. Nem ismeri Ullmann Sándort. Azt jelzi levelében, hogy soha vele összeköttetésben nem volt.

Baróthy Pál főügyész helyettes: Doktor Valérián tanu megidézését nem látja. Azt az értesítést kapta, hogy elesett. Leóchey Kálmán alezredes visszatért csapatátstéhez, megidézhető. Mertha Ignác főhadbiztos megidézését kívánja. Kéri a fő tárgyalás megtartását.

Védők hozzájárulnak a főügyész helyettes indítványához, a vádlottak is.

A nacionálék.

Kihallgatják a vádlottakat személyazonosságuk megállapítása céljából.

1. Ullmann Sándor, Ullmann Izidor fia, 1877. november 25 én született Nagyváradon, nős, 3 gyermek atyja, nagyvárad-i lakos, vallása zsidó, a Kurländer és Ullmann cég részvénytársaság vezérigazgatója, fűszer-nyagykereskedő, nem volt katona, felmentették, mint a részvénytársaság igazgatóját, magyarul, héberül, németül, latinul beszél, rabbi, 3.000.000 korona a vagyona, részvényekben, Nagyváradon és Pestmegyében vannak birtokai, büntetve nem volt.

2. Kepes Samu, 1867. február 27 én született, nős, 2 gyermek atyja.

— Hány évesek, kérdi az elnök.

Kepes Samu: (Sirni kezd.)

— Legyen férfi. Vegye ki a kezét a zsebéből. Nehéz helyzetben önmaga érdekében is erőt kell venni magán egy férfinak. Vegye ki a kezét a zsebéből.

Kepes Samu letörli könyeit s elmondja, hogy nagyvárad-i illetőségű, vallása zsidó, ügynök, katona volt, magyarul, németül, franciául, angolul beszél, gráci kereskedelmi akadémiát végzett, 70-80.000 korona vagyona volt, tartja családját és anyósa családját, büntetve nem volt.

3. Weiser Eisig lép a bíróság elé.

— Eisig, aztán Izsák is? kérdi az elnök.

— Azt nem tudom.

— Ért magyarul?

— Kevésen.

— Akkor tolmáccsal hallgatjuk ki.

Született 1888. június 7 én Majdánkán, nős, 2 gyermeke van, magyar állampolgár, majdánkai illetőségű, Liget utca 6 szám alatt lakik, izraelita, 28 éves utazó a Kurländer és Ullmann cégnél, most sorozták be, nyilvános iskolát nem végzett, írni, olvasni tud, majdnem egész életét vallás-tanulmányokkal töltötte, németül beszél, a fogházban magyarul megtanult, 2000 korona a vagyona, áruban volt 6-8000 korona, büntetve nem volt.

4. Galter Frigyes, 1879 április 16 én született Beszterecén, nős, 2 gyermeke van, magyar állampolgár, besztercei illetőségű Gurahumorán lakott, vallása ág. ev., nyug. élelmészési tiszt, gazdálkodó és kereskedő.

— Miért van katona ruhában?

— 14 éven át voltam katona, s így jogom van katonaruhában megjelenni.

— Nincs most katonai beosztása?

— 1914 szeptemberben bevonultam Jakobényba s az ungvári felvételi állomáson szolgáltam 5-6 hónapig.

— Mikor hagyta ott a katonai szolgálatot?

— Pár hónapi szolgálatom után kórházba kerültem, elbocsátottak, s végleg nyugdíjaztak. Mi okból, nem tudom.

— Mikor?

— 1915. április 1-én.

Öt gimnáziumot, Csernovieban mezőgazdasági akadémiát végzett, németül, ro-

mánul beszél, vagyona 90.000 korona takarékpénztári betétekben a Pesti Hazai Takarékpénztárban, vagyona feleségével és szüleivel közös, büntetve nem volt.

A tolmács Czerbu János, leteszi az esküt.

Most a védők és tanúk jelenlétében állapítja meg az elnök.

Zárt tárgyalás.

Baróthy Pál főügyész helyettes indítványt kíván tenni a zárt tárgyalásról. Az okok előterjesztésére zárt ülést kér. Elnök ezt elrendeli.

Délben kihirdeti az elnök a határozatot. A tárgyalásról a nyilvánosságot kizárja a törvényszék, az állam biztonsága és a katonai érdekek szempontjából.

A közönség erre eltávozik az esküdt-széki teremből.

A törvényszék úgy határozott, hogy a tárgyalást e hó 28 ikára halasztja.

Újabb előterjesztések a mai rendkívüli városi közgyűléshez.

Kedvezőbb ajánlat a Royal-kávéház bérletére.

A ma, augusztus 22 én délután tartandó rendkívüli városi közgyűlés tárgysorozata ma tegnap ismét gyarapodott két sürgős és általános érdekű ügygel.

Temesvár városa már korábban akcióit indította, hogy egy második hid építésével az Aldunán a Balkánnal újabb vasúti összeköttetés létesíthessék. Most feliratot intéz ez irányban a kormányhoz s hozzájárulás végett megküldte a feliratot Nagyvárad városának, azzal, hogy a feliratot átnyújtó küldöttségben Nagyvárad város törvényhatósága is vegyen részt.

Nagyvárad város tanácsa tegnap elhatározta, hogy tekintettel a kérdés nagy fontosságára, amely Nagyváradot is közelebből érdekli, oly irányú javaslatot terjeszt a mai közgyűlés elé, hogy Temesvár város feliratát pártolja Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága, s bizza meg a polgármestert, hogy a város részéről a küldöttséget alakítsa meg.

A másik póttárgy Szmazenka Ernő biz tag azon indítványa, hogy a szeptember 4-én Budapesten tartandó Duna konferencián Nagyvárad városa vegyen részt.

A város tanácsa javasolja, hogy a konferencián Nagyvárad városa vegyen részt és pedig Rimler Károly polgármester, Szmazenka Ernő, Tabéry Ármán és Kőszeghy József tagokkal.

A Royal kávéház bérletét a tanács azzal terjeszti be, hogy Schwarz Béla és társa 2000 koronával magasabb ajánlatának dacára, Hajós Zsigmond kassai lakos ajánlatát javasolja elfogadásra.

Tegnap egy újabb ajánlat érkezett a városhoz. Sándor Ábrahám 12 évre kéri a Royal bérletét; kevesebb időre azért nem reflektál, mert csak 12 év alatt találja meg befektetésével a számítását. Az első hat évre felajánl 26.000 korona évi bért, a második hat évre pedig évi 30.000 koronát.

A póttárgyakra nézve a polgármester a következő értesítést küldte szét a törvényhatósági bizottság tagjaihoz:

Valamennyi Bizottsági Tag urnak!

Van szerencsénk értesíteni, hogy a f. hó 22 ére összehívott rendkívüli közgyűlésen a f. hó 19 én kibocsátott meghívón feltüntetett tárgyakon kívül még a következő 2 ügy fog tárgyalatni:

a) Temesvár város közönsége a második aldunai áthidalással kapcsolatos balkáni vasút ügyében a m. kir. kormányhoz intézett feliratát hasouló szellemű felirattal való támogatás végett megküldi.

b) Szmazenka Ernő th. biz. tag indítványa, a Duna és mellékfolyóinak hajózhatóvá tétele érdekében összehívott konferencián való képviseltetés iránt.

Nagyvárad, 1916. évi augusztus 21 én.

Rimler Károly,
polgármester.

Dupla vagy semmi.

Kuruzsló cigányasszony szélhámoskodik a városban.

Ismerjük már a kuruzsló asszonyok ravasz praktikáit, amelyekkel az őskori „boszorkányok” ezen utódai hintenek port a hi székény emberek szemébe. Sajnos, most is vannak még hiszékeny emberek, akik hisznek a varázslatokban, vannak még, akik fellek a fekete maeskától, (boszorkány lelke van benne), ezek csak úgy szabadulnak meg a tudatlanság ezen átkos béklyóitól, ha egyszer saját kárunkon okulnak.

Nagyváradon már többször szélhámoskodott egy ilyen kuruzsló asszony, aki, ha szorult nyaka körül a hurok, egyszerűen eltűnt és az ország más vidékén folytatta manipulációit. Most újra Nagyváradot kereste fel s a Kolozsvári-utca egy hiszékeny emberére vetette ki hálóját.

Tegnapelőtt délelőtt megjelent az egyik Kolozsvári utcai cipész lakásán a kuruzsló asszony. Jól táplált ragyásképű cigányasszony, sötétkék ruhában, kendőben, fekete lüsterkötőben, kezében az elmaradhatatlan sárga színű táská. Az asszonyt találja otthon.

— Markovits József vagyok, lelkem, Kövesdről, azt hiszem, hallotta már a híremet. Szerencsét jöttem hozni magának; a rendőrségtől van nekem engedélyem az efféle, hát csak ne féljen semmitől.

Az asszony nem akarta megengedni a kuruzslást, de a cigányasszony annyit mindent mondott neki családi életéről, hogy végre rálett. Odaadott egy csomó fehérneműt, hogy abból a cigányasszony olvassa ki a szerencsésjét.

Markovitsné aztán arra szölitotta fel az asszonyt, hogy hozza elő azt a párnát, amelyen aludni szokott. Azután nagy hókusz-pókuszok között belenyult a párnába és egy csomó haját húzott ki belőle:

— Lássá, ezt a haját ellenségei tették a párnába, ez okozza a maga szerencsétlenségét. Majd én segíték magán.

Azzal a haját újra hókusz-pókuszok között elégette.

Most következett a kuruzsló asszony trükkje:

— Meglesz a szerencsése lelkem, csak adjon ide egy 10 koronást. Én teszek hozzá 2 koronást, bekötöm egy rongyba, aztán

beleteszem a párnájába, reggelre kétszer annyi lesz benne. Csak egyre figyelmeztetem, amíg reggel vissza nem térek, addig ne nyúljon a párnába, mert akkor menten elgörbül a karja...

Az asszony hitt, adott pénzt, a cigányasszony szépen begöngyölte a rongyba, (leg-alább úgy látszott), aztán a ruhaneműekkel szépen eltávozott.

Másnap reggel aztán nem győzte várni a kuruzslóasszonyt, hát beayult a párnába és kivette a rongyot. De bizony nemhogy pénzének kétszerese lett volna benne, hanem akárhogy forgatta is, nem volt abban egy fillér sem.

A rendőrség most keresi a csaló kuruzslóasszonyt, aki valószínűleg másokat is becsapott hasonló módon. A rászédett cipésznek egész esomó aranyeműt látott a cigányasszonynál.

Korpát ad a város.

Városrészenként osztják ki.

Tudatom a város jószágértartó közönségével, hogy a város közélélmzési ügyosztálynál korpá beszerezhető. Egy egy fél 50 kg. ot vásárolhat.

A vásárlásnál való torlódás elkerülése végett s így a közönség érdekében olyképen intézkedtem, hogy e hó 22 én kedden d. e. 9—12 ig és délután 3—5 ig az olasz kerület, 24 én esütörtökön az előbb meghatározott órákban az újvárosi kerület és 25 én ugyancsak a fent említett időben váradvence és esilagvárosi kerület lakosai legyenek kiszolgálva.

Miután az élelmzési ügyosztály abban a helyzetben van, hogy a vásárlók mind-egyikét kiszolgálni tudja és miután az előbb közölt idő alatt a vásárlást bárki akadálytalanul elvégezheti, ennél fogva a közönség a saját érdekében cselekszik, ha a meglátnított vásárlási rendet betartja, türelmetlen tolongást elő nem idéz, s ez által a közélélmzési ügyosztály teendőinek elvégzését megkönnyíti.

Nagyvárad, 1916 augusztus hó 21 én.

Lukács Ödön,
polgármesterhelyettes.

A nagytőzsde ellenőrzése.

Megirtuk lapunkban, hogy Lindenbaum Jakab nagytőzsdés ügyeinek ellenőrzésére a pénzügyigazgatóság megítette a kellő hivatalos lépéseket.

Németh István pénzügyigazgató rendeletéből megjelent a helybeli nagytőzsdében egy pénzügyőr s reggeltől estig a nagytőzsdében tartózkodva ellenőrizte a szivarok és cigaretták kiszolgáltatásának módját és mennyiségét s hogy kinek mit és mennyit ad ki. Este 6 órán tul darabonkint nem szabad kiszolgáltatni cigarettáruat, mert a pénzügyőr a készletet felveszi. És így megy ez minden nap ezután.

Ezenkívül felhívta a pénzügyigazgatóság a kistőzsdéseket, hogy mutassák ki, mennyit kaptak tavaly a cigarettafajtákból egész évben, mert a napi átlagnak megfelelő mennyiséget bizonyosan megfogják kapni a nagytőzsdéből a pénzügyigazgatóság rendeletére.

Ezenkívül elővették a nagytőzsdének azon ügyét, amelyet az ipar- és kereskedelmi kamara indított, hogy a Szent László-

térre helyeztessék át a mai piszkos, bűzös helyiségből tágas, nagy helyiségbe. Ezt Garó Armin főkapitány is javasolta s így az áthelyezés nem sokára megtörténik.

E rendszabályok csak kezdetei annak a változásoknak, melyek a cigarettá és szivar kiszolgáltatása terén legközelebb baállanak. Egyelőre ez is segít a bajokon s örvendünk, hogy a *Tiszántúl* e javulás kieszközlésében hathatósan közreműködhetett s a közönség érdekeit megvédelmezhetette.

Lajos Lajos szökése Dauriából Kinába.

Lajos Lajos nem a nagyváradi Lakosok közül való, kiknek dolguk volt az ellenséggel, hanem Lakos György nagyürögdi földbirtokos fia.

A haza hívó szavára az első mozgásit idején azonnal bevonult. Az intelligens és ügyes katonát mint távirtdászt az 101. gyalogezredhez osztották be s itt megkezdte változatos háborús életének viszontagságait. Az orosz fronton résztvett a híres kárpáti csatákban, fagyban-hóban marsolt a seregekkel, gránátok vágták előtte a földet, aknák szakitották szét távirókészülékének dróttjait, ezeket a vékony szálakat a nagy csaták gőzeiben és füstjében, míg végre egy éjszakai meglepetés orosz fogságba ejtette.

A sok szenvedés, amelyben része volt a dauriai fogolytáborban és a rettentetlen bátorság érlelte meg benne azt az elhatározást, hogy a szibériai Dauriából megszökik. Meg is tette s a jégmezőkön keresztül bujkálva, falvak mellett elszaladva, lomb zörgésére neszelve, éhezve, fázva és üzött vad módjára lapulva eljutott Kinába s onnan Norvégiába. Itt hozzájutott a sok szenvedésen keresztül ment szökőit katoná, hogy sürgönyt menesszen apjának Barasjólból.

Egészségben szökésem sikerült Norvégiába. Cimet adok.

Lajos.

A távirat nagy örömet keltett Nagyürögden az apai háznál, ahonnan Horváth Antal ur sikerült velünk közölni ezt az érdekes eseményt.

A Deutschland megérkezett.

Egyik fővárosi lap írja:

A Deutschland ma megérkezett Brémába. Bécsi és berlini értesülések szerint az első német kereskedelmi tengeralattjáró rakományával sértetlenül elérte a német kikötőt. Ma tizenhét napja, augusztus 2-án hagyta el a Deutschland Baltimore amerikai kikötőt. Az entente flottája minden előkészület megtett rá, hogy a német kereskedelmi tengeralattjáró hajót elsüllyessze. A Deutschland első útját is tizenhét nap alatt tette meg, a bécsi és berlini értesüléseknek tehát minden valószínűségük megvan. Eddig az angolok nem adtak hírt arról, hogy a Deutschland ot feltedezték, illetőleg elsüllyesztették. Már pedig, ha az angol flottának sikerült volna a buvárhajót megsemmisíteni, az angolok egy pillanatig se késték volna vele, hogy ezt világgá ne kürtöljék. De a Deutschland kapitánya is nyilatkozott, hogy a hajó csak akkor fog magáról életjelt adni, ha utközben baj éri. Ez a veszélyt jelentő

rádiotelegramm elmaradt, ami azt jelentette, hogy a hajó akadályokkal nem találkozott.

A hajó, mint ismeretes, — értékes nikkell és gummirakományal indult el. Rakományát sértetlenül vitte be a brémai kikötőbe. Megérkezésének körülményeiről és pontos idejéről részleteink még nincsenek. A hajó megérkezéséről eddig különben hivatalos közleményt se adtak ki. Valószínűleg a hajó megérkezését még nem tartották szükségesnek hivatalosan közzé tenni. Magánértesülésünk azonban megerősíti a berlini és bécsi információkat, s forrásunk is mint pozitívumot tudja a Deutschland megérkezését.

A Deutschland tehát másodszor is megtette az utat az Océánon, másodszor is áttörte az angol blokádot, s ezzel csak megerősítette, amit már az első útjával is bebizonyított, hogy az angol blokádot megtört. A németek másik kereskedelmi tengeralattjárója, a Brémen, utban van Amerika felé, s bizonyosan éppen olyan sikeresen fogja megoldani feladatát, mint testvérhajója, a Deutschland.

HIREK

* **Frigyes főherceg és Izabella főhercegnő gróf Széchényi püspökhöz.** A lapok megírták, hogy *Salm-Salm* örökös herceg, Frigyes főherceg veje haremzón kapott sebesülése folytán hősi halált halt. A főhercegi párnak gr. Széchényi Miklós megyéspüspök táviratilag fejezte ki részvétét. A püspök részvétőtávirataira a következő válaszok érkeztek:

Főhadiszállás, aug. 21.

Jóleső részvételének meleg szavaiért szívből mondok hálás köszönetet.

Frigyes főherceg.

Bécs, Burg, aug. 21.

Nagyméltóságod meleg részvételért fogadja kérem legőszintébb köszönetemet. Isten vigasztalja és erősitse meg szegény leányomat fájdalma bátor viselésében.

Izabella főhercegnő.

* **Signum Laudis.** Molnár Bálint káptalani utadalmi tisztet, a 101. gyalogezred hadnagyát, aki a háboru kezdete óta küzd a harcúterén, vitéz magatartásáért király Ő Felsege a Signum Laudis-sal tüntette ki. Molnár Bálint a háboru kezdetén előbb Szerbiában vett részt a küzdelemben, majd az orosz frontra vezényeltetett; innét később az olasz harcúterre ment s az itteni borzalmas ütközetekben vett részt, ahol egy roham alkalmával megsebesült.

* **Dr Serly István hadifogoly.** Dr Serly István ügyvédjelölt, a nagyváradi jogászgeneráció egyik kiváló tagja, ki a 62 ik gyalogezredben mint hadnagy védte a hazát, a múlt hó 16-án sebesületlenül orosz fogságba jutott. Hőstetteiért megkapta a kis és nagy ezüst vitézségi érmet és mint hadnagy a Signum Laudissal lett kitüntetve. Fogásbajutásáról volt princípálisa, dr Schweiger Ede ügyvéd kapott értesítést.

* **Előléptetett tisztiek.** A hivatalos lap közli, hogy a király Molnár Mihály, Rosenthal Andor 101. gyalogezredbeli hadnagyokat főhadnagyokká, Haberscher János és Matry Antal 70. gyalogezredbeli zászlósokat hadnagyokká léptette elő; a 4. honvédgyalogezredben pedig Varga Béla, Klósz János, Lőrinczy László és Nagy Géza végzett hadapródiskolai növendékeket zászlósokká nevezte ki.

* **A püspökség rezet ad a hadseregnek.** Harangjain, az éroszavu hírnökökön kívül a l. sz. püspökség nagymenyiségű rezet szolgáltatott át a hadsereg éljaira. A fémgyűjtő bizottság előtt megjelent tegnap Bakats József püspökségi udvarmester s a már egy ízben adott 85 kilogramm fémhez a törzsvagyonból 2 kilogramm 35 dtg. s a magánvagyonból 3 kilogramm és 2 dtg. rezet (sárga- és vörösrezt) szolgáltatott át. Mind csupa olyan használati tárgy, amelynek beszolgáltatása alól a püspökség épp úgy nem vonta ki magát, mint bármely más szervezet vagy intézmény.

* **Jesch Aladár vaskeresztje.** Nagyváradon sokan ismerték Jesch László királyi táblai segédhivatali igazgatót, akinek fia, Jesch Aladár itt tett érettségii. Gépész-mérnök s később technológiai tanár lett. A háboru kezdetén a haditengerészethez vonult be s ő dolgozta ki a repülőgépek elleni védekezés tervét, amelyért Berlinbe rendelték. Itt aztán vaskeresztet kapott. Most Nagyváradon járt s kifejezte hitét, hogy minden hiányt legyőztünk, semmiféle anyag nem hiányzik s minden probléma meg van oldva: győzni fogunk.

* **Ki árusítja 4 fillérért a gyufát?** Vasárnapi számunkban egy napit közöltünk a gyufadrágaságról, melyben megírtuk, hogy annak a kereskedőnek nevét, ki 4 fillérért árusítja a gyufa skatulyáját, kiírjuk a Tiszántúlba. Eddig csak Hanslián Ede Szent János utcai dohánytözedés jelentette be, hogy ott 4 fillérért lehet kapni a gyufát.

* **A kávé maximális ára.** A magyar kir. belügyminiszter ur 125939—1916. III. c. sz. rendelet alapján a kávé legmagasabb árait 1916 szeptember 15 ig való érvénnyel a következőkben állapítom meg: Nagybani eladási ár 1 kilogrammanként: Robusta 906. Mindennemű Santos és Java és pörkölt kávé 966. Finom kék kávék 1096. Finom maragogy kávé 1196. Közönséges pörkölt kávé 1196. Finom pörkölt kávé 1316. Kicsinybani eladási ár 1 kilogrammanként: Robusta 980. Mindennemű Santos és Java és pörkölt kávé 1060. Finom kék kávék 12. Finom maragogy kávé 13. Közönséges pörkölt kávé 13. Finom pörkölt kávé 1440. Nagyvárad 1916 augusztus 21-én. Lukács Ödön, polgármesterhelyettes.

* **Halálozás.** Szaboles Endre máv. főraktárnok, 56 éves korában elhunyt. Temetése vasárnap délután nagy részvét mellett ment végbe. Örvagy és öt árva gyászolja.

* **A zöldségneműek hivatalos árai.** Tudatom a város közönségével, hogy a zöldségneműek árait hétfő, 1916 augusztus hó 21 től kezdődőleg a következőkben állapítom meg, mely árak mellett azok a városi kertgazdaság elárúsító helyén is kaphatók: Káposzta egy fej 6—12 fill., olasz egy fej 4—8 fill., zöldség egy csomó 4 fill., retek egy drb. 4 fill., paprika egy drb. 2 fill., kalarábé egy drb. 2—4 fill., ugorka egy drb. 2—4 fill., tök egy drb. 20—60 fill., paradicsom egy kg. 50 fill. Nagyvárad, 1916 augusztus 21-én Lukács Ödön polgármester helyettes.

A bolgárok előnyomulása.

Budapest, augusztus 21. (Saját tudósítónktól.) Athénből jelentik: A bolgárok a görög területen állandóan előnyomulnak, dacára annak, hogy erős ellenséges erőkkel állanak szemközt. A bolgárok bevonulásukkal bebizonyították eddig is, hogy nem barbárok, mint azt róluk híresztelték. Ahova a bolgárok benyomulnak, mindenütt nagy inséget találnak, amelynek megszüntetése iránt azonnal intézkednek.

A román válság enyhült.

Bécs, augusztus 21. Beavatott helyről a következő teljesen hiteles információt kaptam a román kérdés mai állásáról:

— A román probléma nem új, sőt még a változatai sem újak: megismélednek azok az izgalmas és zavaros jelenségek, amelyek az olasz hadüzenet előtt támadtak Bukarestben. Ismeretes, hogy a háboru kitörése után koronatanács volt Romániában, amely arról vitatkozott, hogy beállott-e a casus foederis esete, vagyis, hogy Romániának hozzá kell-e csatlakoznia a központi hatalmakhoz, amelyekhez katonai konvenció kötötte? Ez a konvenció ma is érvényes és ha Románia fegyverrel támadna ránk, ezt csak a szerződés legdurvább megszegésével tehetné.

Az entente diplomáciája természetesen mindent elkövet, hogy a maga oldalán háboruba sodorja Romániát és miként a múlt

év tavaszán, most is — a négyesszövetség általános offenzívája óta — lázas buzgalommal törekszik erre a célra.

Annyi kétségtelenül megállapítható, hogy a román krízis kulminációján már túl vagyunk. Olyan jelek mutatkoznak, hogy a válság némileg enyhült.

Ennek pedig két oka van: nem következtek be azok a vérmes remények, amelyeket a románok az entente általános támadásához fűztek és Románia felelős vezetőit tartózkodásra és megfontolásra bírta az a nagy katonai felkészültség, amelyet határaival szemben tapasztalt.

Reméljük, hogy Romániában túlsúlyra vergődik a józanság és a katonai konvenció iránt való hűség politikája. Máris vannak jelek arra, hogy a súlyos krízis tuljontott a tetőpontján és a szenvedélyek áradata békésabb mederbe terelődött.

Ütött-e Románia órája?

Predeal, augusztus 21. Kapcsolatban azokkal a riasztó hírekkel, amelyek az utóbbi időben a kedélyeket izgatják, a bukaresti Minerva a következőket írja:

A mi órák ütése teljesen a hadszíntereken lefolyó eseményektől függ és azt nem lehet semmiféle terminushoz kötni. A két elmúlt évben többször merültek fel körülmények, amelyek ezen óra közeli ütésére mutattak. Azonban más, közbelépő akadályok ezen időpontot újra és újra kitolták.

A kérdés, amely most felmerül, a következő: — Ütött-e a mi órák?

Jól informált, felelősségük tudatában élő emberek azt mondják, hogy nézetük szerint ez az óra még nem érkezett el.

Ezen válaszuk pedig annyira megnyugtató, hogy azok, akik ezen információt kapták, a forgalomban levő alaphírek és fix terminusok által többé a legkisebb mértékben sem izgatatták fel magukat.

Andrássy, Apponyi és Rakovszky a királynál. Budapestről jelentik: Ma déli fél egy órakor Andrássy Gyula, Apponyi Albert és Rakovszky István kihallgatáson jelentek meg a királynál. A kihallgatás után az ellenzéki vezérférfiak szállodai lakásukra tértek, ahol a rájuk várakozó újságírók előtt egyáltalán nem nyilatkoztak.

* **Amerikában besorozott magyar állampolgár.** Orosz Gábor bihari megyei illetőségű magyar állampolgár a háboru előtt Amerikába vándorolt ki, ahol Clevelandban letelepedett. Az általános népfelkelési szemlék alkalmával ő is megjelent az amerikai sorozóbizottság előtt, amikor is alkalmasnak találták és utasították a bevonulásra. A besorozás természetesen a magyar hadsereghez történt és ha béke volna, tartozna is azonnal bevonulni, azonban a háborus viszonyok nem engedik meg, hogy most utra keljen Orosz Gábor. Nehogy azonban a besorozott katona kiessen a kötelezettségéből a honvédelmi miniszter elrendelte, hogy Biharvármegyében vegyék nyilvántartásba és majd a béke után vonulnak be katonának.

* **Oláh-szentmihályi megörökíti a hősi halált haltak emlékeit.** Oláh-szentmihályi község képviselőtestülete elhatározta, hogy maradandó emlékművet állít a hősi halált haltak emlékének megörökítésére. Az emlékműre 1500 koronát szavaztak meg és a művet azonnal el fogják készíteni, ha a vármegye jóváhagyását megkapják.

* **Művész kabaré a Félix-fürdőben.** Szép siker mellett tartották Batizfalvy Elza, Huszár István, Bihari Ákos, Tompa Béla kabaréjukat vasárnap délután a Félix-fürdőben. Dacára a rossz időnek elég sok kiránduló volt az alkalommal a fürdőben. Az előadást Bihari Ákos nyitotta meg szavallatával, mely ezáltal is bebizonyította a kitűnő drámai művész páratlan tehetségét. Huszár István hegedűművészt hallottuk ezuttal először. Föltűnt játékának lágyasága és finomsága, mely már gyakorlott kézre mutat. Két darabjával igazán páratlan műelővezetést szerzett a hallgatóságokak. L. Batizfalvy Elza szintén nagy sikerrel adott elő műdalokat s kuplékat, Tompa Béla néhány műdallal szerepelt a kabaréelőadásán, melyen sok tapsot kapott. Az ének s hegedűszámokat Várady Aladár, a Szigligeti színbázis kitűnő karnagya kísérte zongorán. Konferansz Bihari Ákos volt. A jövedelem egy részét jótékony célra fordítják.

* **Beiratások a nagyváradai kir. katolikus jogakadémián.** A nagyváradai kir. katolikus jogakadémián a beiratások az 1916—17. tanév első felére folyó évi szeptember hó 1-től 12-ig tartanak. E napok elteltével csak a dékán külön engedélye alapján lehet beiratkozni. Betegség vagy egyéb, komoly méltánylást érdemlő akadályok igazolt fenforgása esetén megengedtetik, hogy valaki felvételre leendő előjegyztetés végett egyelőre megbízott utján vagy írásban jelentkezék. Az intézet az arra érdemes hallgatóknak, a részéről elnyerhető tandíjmentességen kívül egyéb anyagi kedvezményeket is nyújt. E cél szolgálatában áll főleg a már szeptember hó 16-án megnyitandó Mensa Academica, mely minden a diákasztalnál étkező hallgatóknak a jutányosan megállapítandó étkezési díj egynegyede erejéig külön kérelmezés nélkül is kedvezményt ad, indokolt kérelemre pedig több arra érdemes hallgatót féltényesen, illetve teljesen ingyenes ebéd és vacsora kedvezményben, esetleg pénzsegélyben részesít. Ugy a tandíjmentesség, mint a tandíjmentesség iránti kérvények, tanulmányi és vagyoni bizonyítvánnyal felszerelve, a beiratkozás alkalmával a kir. jogakadémia dékánjánál nyújtandók be. Érdeklődőknek megkeresésre részletes felvilágosítást nyújt a nagyváradai kir. kath. jogakadémia dékáni hivatala.

* **Öt mázsa zab jár egy lónak.** A földművelésügyi miniszter tegnap egy igen fontos jelentőségű rendeletet küldött Fráter Barnabás alispánnak. A rendelet szerint Biharban a gazdáknál saját háziüzükségletüknek fedezésére igen sok takarmányt hagytak meg, jóllehet az ideit termés a hatóság lovainak ellátására is kevés. A rendeletben meghagyta a miniszter, hogy a kecskéknak és juhoknak nem szabad takarmányt adni a lovaknak is egy évre csak 5 métermázsza zab engedélyezhető.

* **Hozom a kést.** Egyik nagybányán nagy igazgatója előtt jelentkezett legifjabb Weinberger, békeidőben főpincér, most katona. Előbe állt a következő egy kést:

— Hozom a kést, igazgató ur.
— Szent atyám, mi ütött magához? Anarkista vagy elkeseredett adós maga?
— Nem én. De emlékszik rá igazgató ur, mikor az értékpapíromat a távaszszal itt zálogba tettem, azt mondta nekem: ha augusztus 20-án tart a háboru, itt a nyakam, vágja le. Hát keztem a kést. Kérem a nyakát.

Főpénzember kesernyösen nevetett s így szólt:
— Hehe, persze, persze. Ami késik nem mulik. Ami a kést illeti, ne tegye a lakomra.

— Mint a bank az adósainak?
— Jó, jó. Szóval ne legyen háboru köztünk, meghosszabbítjuk a kölcsönt...

— A háboru végéig?
— Jó.
Most az igazgató várja a lejáratot, hogy adós nyakára tehesse a kést.

* **Uj név.** A belügyminiszter megengedte, hogy Herschkovits Miklós nagyváradilakos családi nevét Hegedüs-re változtassa.

NESTLÉ-FÉLE
Csecsemők GYERMEKLIPT
gyermek és lábadozó legjobbatápláléka gyomor- és béltbetegségek után.
Mindenkör kapható.
Próbadozót és tanulságos orvosi könyvecskét a gyermeknevelésről teljesen díjtalanul küld a Nestlé-féle gyermekliptársaság, Wien I., Biberstrasse 38 e.

*** A csapatkórház köszönete a sebesülteknek küldött ajándékokért.** A nagyváradai os. és kir. tartalékkórház parancsnoksága Ófelsége születésnapja alkalmából a kórházban elhelyezett sebesült és beteg katonáknak cukortésztát és cigarettát ohajtott kiosztani, mely célból a Vörös-Kereszt Egyesülethez fordult azon kérelemmel, hogy ezen ohajában az egyesület a kórház parancsnokságát támogassa. A kórház parancsnoksága nem mulasztja el, hogy nyilvánosan mondjon köszönetet a Vörös Kereszt Egyesület Jobbkéz osztályának, illetve Buzási Albertné, Mariánn Emilné, Nagy Ödöné, dr. Frankó Józsefné, Bócz Gézáné uróknak és Farkas Etelka, Kőszeghy Andi urleányoknak nemcsak buzgalmaukért, kik a kórházi betegek és sebesültek részére 700 darab cukortésztát készítettek és osztottak ki sajátkezűleg az egyes kórházakban, megtoldva néhány jobbfejta cigarettával. Ugy szintén hála köszönetét nyilvánítja a parancsnokság Lábán Lajosné, Oláry Lajosné uróknak, kik saját készítményű tésztaikkal és Bognár Sándorné uróknak, ki 20 füveg borral kedveskedett a sebesült katonáknak. Dr. Forró István os. és kir. I. oszt. főorvos.

*** Beiratás Bleyerné Garzó Adél zeneiskolájába.** Nagyvárad és Bihar-megye n. é. közönségének becses tudomására hozom, hogy énekiskolámat zongora és hegedű tanszakkal bővítettem ki. Mindkét tanszakra az orsz. magy. kir. zeneakadémia oklevelével bíró tanerőt sikerült megnyernem és pedig a zongorára Ramasederné Orbán Erzsike okl. zongoratanárnőt, ki dr. Kovács Sándor zeneakadémiai tanárnak volt kiváló tanítványa, míg a hegedű tanszakra Ambrózy Irén tanárnőt, ki előbb Kemény Rezső, később Berkovics Lajos zeneakadémiai tanárnak volt kitűnő növendéke. Beiratás f. é. szeptember 6-ig naponta d. e. 10—11-ig, d. u. 3—5-ig a tanintézet helyiségében (Rákóczi-ut 12. III. 20.) felvételi vizsák pedig a zongora tanszakra szeptember 7 és 8-án a hegedű tanszakra 9 és 10-én eszközöltetnek.

*** Feltámasztó MOKIM biztos szer-Ára 1 korona 80 fillér.** Kapható kizárólag Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczi-ut 7/B.

*** Otzobás utcai emeleti uri lakás a Bémer tér torkában kiadó.** Bővebbet Czillér áruházában.

*** Gyönyörű rózsás arc a nő leg-szebb díze.** Az első ránc a szép asszony első igazi bánata. Adjunk tehát neki módot, hogy eltüntethesse. Elég ha a megbecsülhetetlen Y-PO crémet és szappant használja, melytől a bőr visszanyeri ruganyosságát eltűnteti a ráncokat, szeplőket, mitesereket, májfoltokat, pattanásokat és bőr vörösséget. Ára 2 K. Kapható: Farkas István „Apolló” drogeriájában Nagyvárad, Rákóczi-ut 7/B. Rimánóczy-palota.

*** Smole Simon** rokkant katona fegyverszármhelyi lakos nappali munkára állást keres kapusnak, portásnak vagy más hasonlót.

*** Eczet** készítéséhez alkalmas garantált vegytiszta **eczetsav** kapható Farkas István Apolló drogeriájában. Nagyvárad, Rákóczi-ut 7/b. Telefon 13—02.

Forolin a legjobb és legbiztosabb toletté-szer kéz-, láb- és hónalj-izzadás ellen. Hűsít! Szagtalanít. Ára 1-20. Kapható Farkas István „Apolló” drogeriájában Nagyvárad, Rákóczi-ut 7/B.

APOLLÓ
mozgó-
színház

Kedden
Zsófia hercegnő.
Társadalmi dráma 4 felv.

Előadások kezdete: Szombaton, vasárnap és ünneppon 8 órakor és hétköznapokon fél 7-kor.

Figyelem!

Nagyváradon Beóthy Ödön-u. 1. görög kath. templom mellett (bejárat a kapu alatt) kaphatók:

Szepességi lenvásznak

Finom cérna vásznak, Lepedő vásznak, Vászón és damast asztalneműek, Ágyneműek beosztott és méteres lendamastból. Takács vászon és damast törülközők.

Törülk, szakajtók, himző vásznak, Blous vásznak, Tarka lenvásznak, Nyers vásznak, Házi vásznak, Sajt vászon.

Asztal és ágyneműekben a legújabb minták. Jutányos, szabott árak.

Helyi és megyei telefon 1163.

Legújabb táviratok.

Az ellenzéki vezérférfiak kihallgatása.

Budapest, aug. 21. (Saját tudósítónktól.) Az ellenzéki bizalmi férfiak Budapestre való megérkezésük alkalmával ismét csak nem nyilatkoztak a kihallgatás részleteiről. Andrassy Gyula a következőket mondta:

— Sajnálom, közléseket nem tehetek.

Apponyi Albert a következőket mondta:

— Andrassy kihallgatása öt negyedórát, az én kihallgatásom háromnegyedórát és Rakovszkyé fél órát vett igénybe.

Arra a kérdésre, hogy mi a véleménye a román kérdéstről a következőket mondta:

— A romániai helyzet lényegesen javult. Annyit mondhatok, hogy az antant sajtója által annyit hangoztatott különbözőkről egyáltalán nincs szó.

Bécs, augusztus 21. Andrassy Gyula környezetéből a következőt jelentik:

Az ellenzéki bizalmi férfiak már a multkorai kihallgatáson kizárólag véleményüket a koronának és most azok kiegészítéséről lehetett szó. Akkor csak aktualis kérdésekről volt szó, most azonban olyan kérdésekről történt említés, amelyek időközben váltak aktualissá. A lengyel kérdésben Andrassy-nak ismeretes felfogása és ebben Rakovszky és Apponyi is osztoznak.

Lemondott az egyiptomi alkirály.

Budapest, augusztus 21. (Saját tudósítónktól.) Kairóból jelentik: Az egyiptomi alkirály lemondott. Az összes mohamedán kereteket eltávolították Egyiptomból.

A román háboruz párt Bratianu ellen.

Predeal, aug. 21. A román háboruz párt Filipescu lakásán értekezletet tartott, amelyen elhatározta, hogy manifesztumot intéz az országhoz, kijelentve, hogy a népnek nincsen bizalma a Bratianu kormány iránt.

Az oroszok erősítik a besszarábiai román határt.

Predeal, augusztus 21. A romániai lapok a Kisenevben (Besszarábia) megjelenő „Besarabekaja Jieni” c. újságban „Katonai munkálatok” cím alatt megjelent következő orosz hivatalos közleményt reprodukálják:

„Mindazon egyének, akik katonai munkákra kizemeltettek, kötelesek július 20-án (a mi időszámításunk szerint augusztus 4.) az illetékes rendőri biztosoknál megjelenni, akik őket különvontan a munkálatok színhelyeire küldik. Minden munkás 2 rubel és 50 kopeket kap naponta, azonkívül 23 kopeket élelmezési költség címén.

A rendelet a továbbiakban három havi fogházbüntetéssel, vagy 3000 rubel pénzbírsággal fenyegeti meg a rendeletnek nem engedelmeskedőket, akiket azonkívül deportálnak is Besszarábiából. Munkára köteles, ha arra kizemeltetik, minden 17—55 éves korban lévő személy, férfi és nő egyaránt.

A bukaresti lapok jelentése szerint a besszarábiai román—orosz határon folyó erődítési munkálatokról van szó.

Németország nem terjeszti ki a népfelkelői kötelezettséget.

Budapest, augusztus 21. (Saját tudósítónktól.) Berlinből jelentik: A Wolff ügynökség illetékes helyről közli, hogy Németországnak egyáltalán nincs szándékában most kiterjeszteni a népfelkelői kötelezettség határidejét, hacsak a viszonyok gyökeresen meg nem változnak. Ellenkezőleg a német kormány oda törekszik, hogy a korhatárt leszállítsa és az idősebb népfelkelőket ismét visszabocsássa eddigi polgári állásukba.

NYILTTÉR.

Ablak üvegezés

Tábla üveg

Kép keretezés

előnyös árakban beszerezhetők

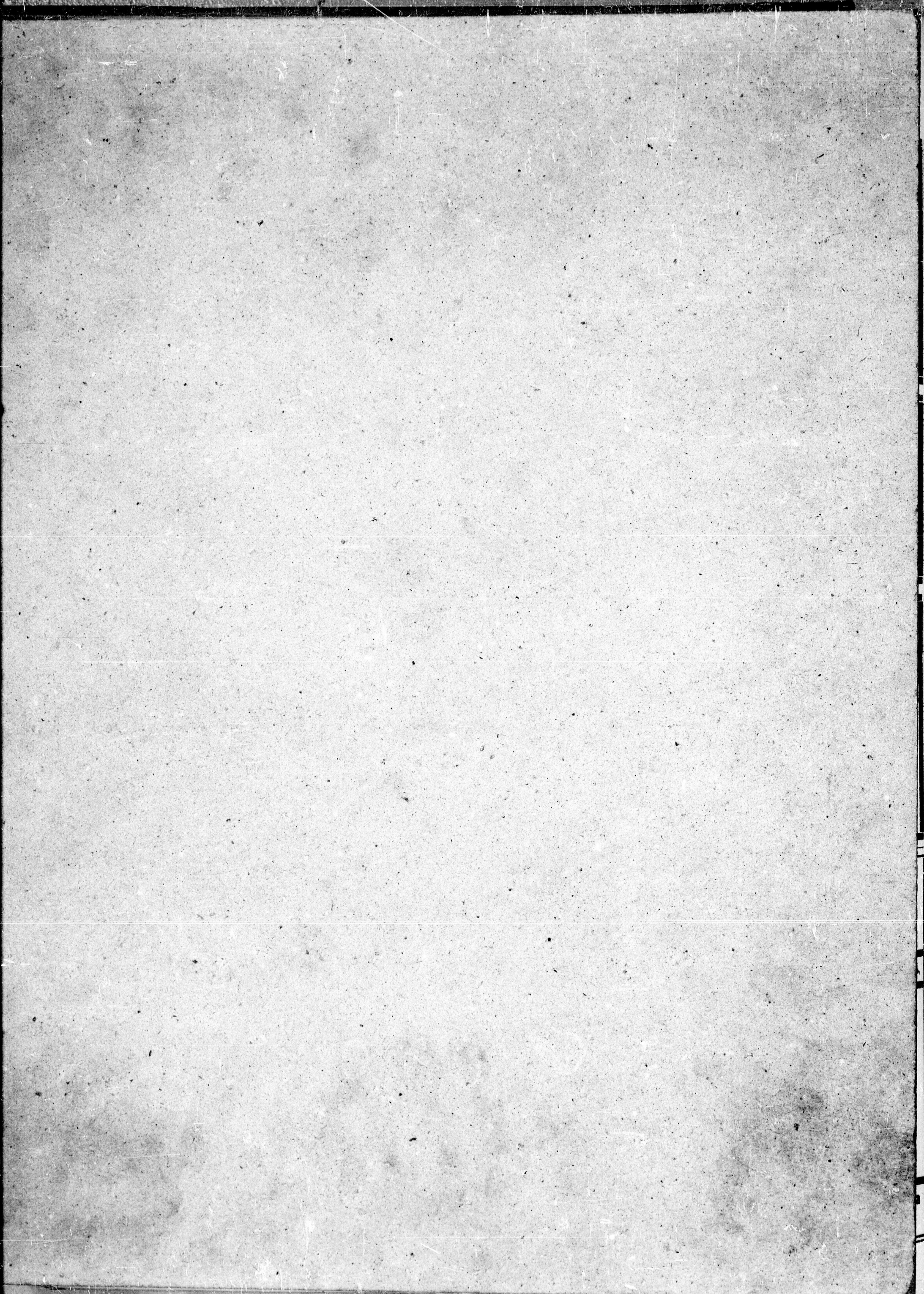
Komlós Testvérek

azelőtt HELLER TESTVÉREK Rt.
nagykereskedésében Zöldfa-u 13

Helyi és vidéki telefon 372. szám.

x Helybeli nagy vállalatnál 10—15 mázsa makulatur papir eladó. Árajánlatokat a kiadóra kérünk.

A szerkesztésért ideiglenesen felelős:
Dr. PAPP KAROLY.

C
U

U
U

U

E

her
a T
Kol
ejte

szal
meg
foly
kat

elő
nyo

sek
véte
ves
vert
zsel

Jele

tzar
offe
kez

Flo
gár

gór
átk

Ide
rest